מנורת המאור — קשה החנופה

קשה החנופה, שהיא שקולה כנגד ע"ז וגלוי עריות ושפיכות דמים. ע"ז מנין, דכתי' לעשות חונף ולדבר אל ה' תועה, ואין תועה אלא ע"ז, שנא' הבל המה מעשה תעתועים. גלוי עריות מנין, שנאמר הן ישלח איש את אשתו והלכה מאתו והיתה לאיש אחר הישוב אליה עוד הלא חנוף תחנף הארץ, וכתי' והיה מקול זנותה ותחנף כל הארץ. שפיכות דמים מנין, דכתי' ותחנף הארץ בדמים. ובעון החנופה הגשמים נעצרין, שנא' ותחניפי ארץ בזנותיך וברעתך, וכתי' בתריה וימנעו רביבים ומלקוש לא היה ומצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם. ובעון החנופה, שאדם עושה בעולם הזה, נדון בגיהנם לעד ולעולמי עולמים, שנא' פחדו בציון חטאים אחזה רעדה חנפים מי יגור לנו אש אוכלה מי יגור לנו מוקדי עולם. וכל המחניף כאלו עובר על תורה שבכתב ועל תורה שבעל פה, שנא' והארץ חנפה תחת יושביה כי עברו תורות חלפו חק, תורה אין כתי' כאן, אלא תורות. וכל המחניף כאלו מחניף לכל העולם כולו, שנא' כי מאת נביאי ירושלם יצאה חנופה לכל הארץ.

אבל המחניף לרשעים בעולם הזה, לא יאמר להם כדין אתם עושים, אלא שמכבד אותן משום דרכי שלום, מפני יראתו מהן, מפני רשעתם. הואיל ואין בידו כח למחות בידם, מפני שהוא הדיוט והם חזקים ואלמים, ומכבד אותם שלא יזיקוהו, אין בכך כלום, דתניא מחניפין לרשעים בעולם הזה.

וגרסי' בפרקי ר' אליעזר לקח יעקב את מעשר מקנה קניינו, שהביא מפדן ארם, ונתן לעשו, ואמר לו, כה אמר עבדך יעקב וגו', וכתיב ואשלחה להגיד לאדוני וגו'. אמ' לו הב"ה, יעקב, עשית קדש חול. אמ' לפניו, אני מחניף לרשע, כדי שלא יהרגני. מכאן שמחניפין לרשעים בעולם הזה, מפני דרכי שלום. וסימנך מאהבה, "מחניפין "את "הרשעים "בעולם "הזה. פי' באהבתו בהב"ה ומצותיו, כדי שלא יהרג ומתבטל מעשיית המצות, לפי' יחניף לרשע, עד יעבר זעם. כי הרשעים בעולם הזה אינם אלא כצל עובר, שנא' ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו. אבל הצדיקים אינן כך, אלא הם יסוד העולם. מה היסוד לעולם אינו זז ממקומו, ואם יזוז ממקומו יפול הבנין, כך הצדיקים אינם זזין לעולם, שנא' כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם.